

4. Дунець Л.М. Психологічні інноваційні технології в аспекті профорієнтаційної роботи. Модернізація професійно-технічної освіти: Методологія, теорія, досвід, проблеми. Збірник наукових праць за матеріалами всеукраїнської науково-практичної конференції 15-16 травня 2009 р. у м. Кам'янець-Подільському: співголови: О.М.Завальнюк, А.М.Харчук. Упорядник, науковий редактор: В.О.Савчук. Кам'янець-Подільський, видавець ПП Зволейко Д.Г., 2010. - С.88-97.

5. Система профинформационной работы со старшеклассниками/ Б.А. Федоришин, С.Е. Карпиловская, Р.И. Миттельман и др.: Под ред. Б.А. Федоришина. -2-е изд., перераб. и доп. - Киев: Рад. Шк., 1988. -176 с.

Ледней В.Е., студентка групи ПОПСОД-2;

Науковий керівник:

к.пед.н., доц. **Молнар Т.І.**

Мукачівський державний університет

УРОК ЯК ПРОВІДНА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ

Існує велика кількість форм організації навчання, які формувалися і вдосконалювалися протягом не одного століття. Змінюються мета та зміст освіти, з'являються нові засоби та технології навчання, але провідною формою організації навчання залишається урок. Сутність уроку як цілісної динамічної системи полягає в колективно-індивідуальній взаємодії вчителя й учнів, у результаті якої відбувається засвоєння знань, умінь і навичок, досвіду діяльності, розвитку здібностей школярів, а також удосконалення педагогічної майстерності вчителя.

Так, ефективні дослідження з проблеми форм організації навчання здійснені А. Алексюком, Ю. Бабанським, Т. Ільїною, І. Лернером, М. Скаткіним, І. Чередовим, М. Шахмаєвим, які розробили нові класифікаційні підходи до визначення поняття «форми навчання» та обґрунтували необхідність поєднання різних форм в рамках однієї освітньої системи. Для вітчизняної дидактики часів незалежності найбільш ґрунтовними в царині форм навчання були наукові розвідки А. Алексюка, В. Галузинського, С. Гончаренка, А. Дьоміна, О. Кондратюка, Н. Мойсеюк, О. Савченко, М. Сметанського, М. Фіцули, В. Ягупова та ін.

В історії педагогічної думки і практиці навчання відомі найрізноманітніші форми організації навчання. Їх виникнення, розвиток, поступове відмирання окремих із них пов'язане з вимогами, потребами суспільства, що розвивається. Серед них: класно-урочна форма навчання; белл-ланкастерська система взаємного навчання; мангеймська форма вибіркового навчання; дальтон-план; бригадно-лабораторна форма навчання; план Трампа та ін. Кожний новий історичний етап у розвитку суспільства накладає свій відбиток і на організацію навчання. Основною формою навчання, яка витримала випробування впродовж століть, залишається урок.

Урок – це «відрізок» освітнього процесу, завершений у змістовому й організаційному відношеннях. Основними ознаками уроку як форми організації навчання є: постійний склад учнів; регламентованість часом і включенням до розкладу; систематичне засвоєння учнями знань, умінь і навичок, досвіду творчої діяльності й соціальних відносин забезпечується через взаємодію вчителя й учнів; використання різноманітних форм (фронтальних, парних, групових, індивідуальних) і методів навчання (традиційних, активних, інтерактивних); наявність систематичного контролю навчальних досягнень учнів [1].

Аналіз педагогічної літератури свідчить, що поняття «урок» ученими трактується по-різному. Детальний аналіз визначень поняття представлений у дослідженні О. Савченко, яка виявила широку палітру визначень, а саме:

1) урок – це форма організації освітнього процесу, детермінована постійним складом учнів, змістом навчального матеріалу, часом;

2) урок – це «відрізок» освітнього процесу, завершений у змістовому й організаційному відношеннях;

3) урок – цілісна система, яка зумовлена єдністю зовнішньої та внутрішньої структури освітнього процесу;

4) урок – динамічна система, функціонування якої забезпечує послідовні зміни в усіх її учасників: а) учні рухаються (у позитивний або негативний бік) у своїй вихованості, навченості, розвитку; б) учитель поповнює (або втрачає) свою професійну компетентність [2].

Сучасна дидактика розглядає систему уроків, створену на основі дидактичної мети уроку, оскільки вона є найзручнішою для вчителя (В. Онищук, М. Махмутов та ін.). Зокрема, основними типами уроків, які проводяться в школі є такі: урок засвоєння нових знань; урок формування умінь та навичок; урок застосування знань, умінь та навичок; урок узагальнення та систематизації знань, умінь та навичок; урок контролю та корекції знань, умінь та навичок; комбінований урок [4].

Загальні вимоги, яким повинен відповідати сучасний урок: побудова на основі закономірностей освітнього процесу; логічність усіх етапів навчально-пізнавальної діяльності; оптимальне поєднання і реалізація всіх дидактичних принципів і правил; забезпечення умов для продуктивної пізнавальної діяльності учнів з урахуванням їхніх інтересів, нахилів; встановлення міжпредметних зв'язків; зв'язок з раніше засвоєними знаннями й уміннями, опора на досягнутий рівень розвитку школярів; формування практично необхідних знань, умінь, навичок, раціональних прийомів мислення та діяльності; діагностика, прогнозування і планування кожного уроку [3].

Таким чином, урок – це цілісний логічно завершений основний елемент процесу навчання, який здійснюється у класі зі сталим складом учнів однакового віку та приблизно однакового рівня розвитку, проводиться за сталим розкладом, має однакову тривалість і на якому реалізуються освітні, розвиваючі і виховні цілі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гнезділова К.М. Варіативність уроку в сучасній школі: навч. посіб. / уклад. К. М. Гнезділова, Н. В. Касярум, В. М. Король. – Черкаси: Вид.від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2007. – 186 с.

2. Савченко О. Я. Сучасний урок: суб'єктність навчання і варіативність структури / О. Я. Савченко // Початкова школа. – 2011. – № 9. – С. 11-15.

3. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посіб. / М. М. Фіцула. – 2-е вид., випр. і доп. – К.: Академвидав, 2006. – 560 с.

4. Чайка В. М. Основи дидактики: навч. посіб. / В. М. Чайка. – К.: Академвидав, 2011. – 238 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>